Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N J 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ТРАВНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 13, 1983 No. 89. VOL. XC.

Відбудеться нарада організацій

Ню Йорк, Н.Й. — Тут у приміщеннях Українського Народного Дому, при 140-142 Друга авеню, в кімнаті ч. 23, відбудеться, в суботу, 14-го травня ц.р., ширша нарада представників організацій та відділів-членів Комітету за Правопорядок в УККА.

Нарада скликана Екзекутивою Комітету для звітування із перебігу розмов з Екзекутивою УККА, обговорення справи Координаційного Центру та наміченя дати передконвенційної наради всіх організацій, які є членами Комітету за Правопорядок в УККА.

Початок ширшої наради встановлений на год. 3-тю по полудні, а її дата дозволяє далеко віддаленим делегатам взяти рівночасно участь у молитовному здвизі, що відбудеться в Українській Православній Церкві св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., в неділю, 15-го травня.

ЗНОВУ ФАЛЬШИВІ ІНФОРМАЦІЇ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Ню Йорк, Н.Й. — „Нешенал Джіографік Сосаєті" що видає один із найбільше популярних місячників в ЗСА, реклямує тепер нову книжку свого видавництва п.н. „Люди і місця минулого". Збірник, що матиме величину 12 на 18 інчів та міститиме понад 100 різних мап та документів з історії минулого, коштує передплатників 59,95 дол. Повідомлення про це видання одержали усі ті, що передплачують місячник „Нешенал Джіографік".

В обширному запрошенні до передплати в якому видавці покликаються на це, що при редакції цієї джерельної книжки вони консультувалися у таких наукових інституціях як Гарвард, Принстон, Єйл, університети в Парижі та Лондоні, знаходимо м.ін. таку цитату: „Пізнайте князя Володимира з Києва, який шукав за новою релігією і це стало рішальним зворотом в історії Росії".

Можна сподіватися, що така рекляма написана на підставі „фактів" у історичному збіркину. Тому українські передплатники журналу, як теж інші громадяни повинні негайно відповідно зареагувати. Листи слід спрямовувати на адресу: National Geographic Societh, c/o Ms. Joan Tapper, 17th and M. Streets N.W., Washington, D. C. 20036.

Тройська Округа УНС відбула Збори

Вотервліт, Н.Й. (І.Д.) — В суботу, 9-го квітня ц.р., о год. 3:20, голова Тройської округи УНС Михайло Савків відкрив Загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС Трою, Амстердаму, Гадсону, Вотервліту, Кергонксону, Коговзу і Пітсфілду, тут в залі Українського Клюбу. Він привітав головного радного Володимира Кваса, старшого обласного організатора Василя Оріховського та всіх присутніх. Згадуючи двох померлих заслужених союзовців, Василя Труфима з Амстердаму та Панька Джинджуристого з Трою, візвав встанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати їхню пам'ять. До Президії Зборів вибрані: інж. Р.Галькевич, голова, І.Дурбак, секретар, який відчитав протокол з минулорічних Загальних зборів. Після деяких доповнень і дискусії — протокол прийнято.

Михайло Савків

Голова М.Савків звітував, що в 1982 році придбано 31 члена, 44 відсотки з призначеної квоти. Амстердам приєднав 9 членів, Вотервліт 8, Коговз 7, Пітсфілд 3, Трой 2. 25-го жовтня 1982 року відбулися організаційні збори Тройської Округи з участю В.Оріховського. М. Савків брав участь у конференції голів округ на Союзівці, у всіх місцевих імпрезах, роздав грошові нагороди ґрадуантам Школи Українознавства у Вотервліті.

Касир В.Варшона звітував, що сальдо в 1981 році було 256.12 дол., видатків 90 дол., приходів 402.78 дол., сальдо 312.78 дол. Дискусії над звітами не було. О.Білинський поставив внесення від Контрольної комісії уділити абсолюторію уступаючій управі, що й прийнято одноголосно.

В точці вибір управи М. Бобеляк поставив внесення, щоб залишити стару управу. А.Урбан поставив внесення, щоб вибрати головою В.Кваса, голову 88-го Відділу УНС у Кергонксоні, що його прилучено до Тройської округи. В. Квас відмовився прийняти вибір, бо вважає, що треба вибрати головою місцеву людину. Порадив вибрати до Управи учительку Стефанію Гаврилюк з Кергонксону. Після деяких доповнень вибрані до Управи: голова — М.Савків, перший заступник — Р.Гарасимяк, другий заступник — С.Гаврилюк, секретарі: І.Дурбак і В.Колодій, касир В.Варшона, організаційний референт — Є.Наболотний. Контрольна комісія: М.Демчар, О.Білинський і П.Шевчук.

М.Савків подякував за перевибір і перебрав ведення Зборів. Головний радний В.Квас передав привіт від Головного Уряду УНС і подяку членам Управи за працю для УНС. Підкреслив, що УНС має 82,000 членів, 48 мільйонів долярів майна, потребує співпраці всіх членів, щоб міг виконувати свою велику культурну і громадську діяльність. УНС видає „Свободу", тижневик в англійській мові, місячник для дітей „Веселку", календар; видає великі суми на наукові й культурно-освітні цілі. Від 1974 року УНС видав 655,792 дол. на культурні цілі, крім того на

ЦІКАВІ ЛЕКЦІЇ В УІА

Ню Йорк, Н.Й. — Цієї п'ятниці, 13-го травня ц.р., тут о год. 8:30 вечора у приміщенні Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та вулиця (ріг 5-ої авеню), відбудуться три цікаві і практичні доповіді на тему плянування кар'єри для молодих професіоналістів. Доповідатимуть: Аліна Новак з компанії життєвого забезпечення; Курт Гайкіла, президент однієї з кращих компаній для підшукання фахової праці; і Долорес МекКарті, психотерапіст з Нюйоркського університету. Після доповідей будуть запити і відповіді. Вечір закінчиться дружньою зустріччю з доповідачами при перекусці. Побажані добровільні датки в сумі 6 долярів від особи. Вечір влаштовують молоді професіоналісти - члени і прихильники УІА.

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ВІДВІДАВ КАНЦЕЛЯРІЮ УНСОЮЗУ

Владика Мстислав в бюрі д-ра Івана Флиса, головного предсідника УНСоюзу, після розмов з ним і з головним касиром Уляною Дячук та з головним секретарем Володимиром Сохaном.

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Блаженніший Владика Мстислав, Митрополит УП Церкви в ЗСА, полагоджуючи ще різні справи у кінцевій фазі підготовки до величних молитовних поминань жертв Великого голоду, які відбудуться в неділю, 15-го травня, в Осередку ім. Апостола Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., загостив в середу, 11-го травня, до Головної Канцелярії УНСоюзу та поінформував затруднених тут членів Екзекутиви про деякі аспекти цієї на широку скалю запляннованої імпрези.

Владика Мстислав поінформував в першій мірі про відвідини його головою Крайового Громадського Комітету проф. д-ром Петром Стерчом і секретаркою проф.д-р Наталією Пазуняк в суботу, 7-го травня, які передали Владиці листа від Митрополита УКЦеркви в ЗСА Стефана Сулика із запевненням, що „моє сумління, моя любов до рідного народу кличе мене до спільної молитви під час всенародного вшанування жертв голоду, так злочинно здійсненого в Україні ворогом Бога і народу". Владика Стефан, разом з іншими церковними достойниками всіх трьох українських віровизнань, візьме участь у Соборній Панахиді в неділю, 15-го травня, в Церкві-Пам'ятнику в Савт Бавнд Бруку.

У дальшому Владика Мстислав подав до відома, що радіовисильня „Голос Америки" передаватиме Панахиду безпосередньо в Україну. Відповідні улаштування вже інсталюються механіками

ПРОГРАМА

ВСЕНАРОДНОГО ВШАНУВАННЯ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В ОСЕРЕДКУ АП. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО, САВТ БАВНД БРУК, Н.ДЖ.

НЕДІЛЯ, 15-ГО ТРАВНЯ 1983 РОКУ

Год. 9-та ранку: Соборна Архиєрейська Літургія, яку очолять Блаженніший Митрополит Мстислав, Архиєпископ Марко та Єпископ Ізяслав. Співає хор Церкви-Пам'ятника під орудою інж. Т. Павловського.

Год. 11:00 перед полуднем: Соборна Панахида, в якій візьмуть участь: Митрополит УАП Церкви Мстислав, Митрополит Української Католицької Церкви Стефан, Архиєпископ Марко, Єпископ Білоруської АП Церкви Ізяслав та Генеральний секретар Українського Євангельського Об'єднання пастор Володимир Боровський. Співає хор Церкви-Пам'ятника збагачений визначними співаками диригує інж. Т. Павловський.

Після панахиди буде відчитано Декларацію Громадського Комітету для вшанування жертв Великого голоду і відспівано всіми присутніми український національний гимн.

Год. 3:30 по полудні: Жалобна Академія в Домі Української Культури, під час якої промовлять до присутніх Владики Митрополит Мстислав, Архиєпископ Марко, Єпископ Білоруської АП Церкви Ізяслав і пастор В. Боровський. Головну доповідь виголосить член Ради Митрополії УПЦ в ЗСА д-р А. Лисий. В мистецькій частині Академії виступлять солісти: А. Добрянський, М. Кокольська і О. Зам'ята, проф. Р. Венке (скрипка) і декляматорка О. Кириченко.

Квитки вступу на Академію в ціні по 10 і 5 дол. можна придбати на місці.

Інж. **В. Росінський**, голова братства Ап. Андрія Первозванного при Церкві-Пам'ятнику.

І в Москві святкували Великдень

Москва. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що десятки тисяч вірних в Москві й інших більших містах Совєтського Союзу облягали нечисленні святині, у яких відправлялись Богослуження з нагоди великого річного свята Великодня. Головну Богослужбу в Москві правив патріярх Пімен, але офіційні чинники намагалися перешкоджати в участі вірних в Богослуженнях. Вони передчасно замикали церкви, пояснюючи новоприбулим, що церкви вже виповнені.

Вірні не здавались. Вони облягали церкви зі зовні клякали на коліна, голосно відмовляли молитви, намагалися співати пісні, вслухуючись у відгомін співів в середині церков. Інші знову протестували голосно перед міліцією, домагаючись впущення їх до середини. Ще інші купували заздалегідь офіційні урядові перепустки, які давали їм можливість без великих перешкод продіставатись до церков.

Сотні міліціонерів, комсомольців і так званих „дружинників" з червоними пов'язками на руках, загородили також усі входи до манастиря в Загорську, який являється центром урядової Російської Православної Церкви. Не зважаючи на це, урочистість традиційного обходу з участю 30,000 вірних відбулася там всередині манастиря і релігійні співи було чути далеко поза мури Загорська. Про святкування в республіках в інформації нічого не говориться.

ОПТИМІЗМ ЗРОСТАЄ ЩОДО ЗАМИРЕННЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Вашінгтон. — Державний секретар Джордж Шулц у звіті Президентові про свою 17-денну мирну місію на Близький Схід заявив, що він вірить у можливість Сирії погодитися вивести свої війська з Ливану разом з виведенням ізраїльських військ, не зважаючи на те, що раніше Сирія була проти таких плянів і пропозицій.

„Я впевнений, що це кінець-кінцем станеться", — заявив Шулц, додаючи, що „Ливан знову зможе бути суверенною країною, щоб рішати, як він хоче жити".

Шулц повернувся до Вашінгтону і мав 40-хвилинну розмову з Президентом. Пізніше Шулц сказав репортерам: „В арабському світі зростає думка, що тепер існує нагода здійснити виведення ізраїльських військ з Ливану разом з усіма іншими чужинецькими військами".

В Єрусалимі міністер закордонних справ Ізраїля Їцак Шамір заявив перед ізраїльським парляментом, що „Ізраїль буде вільний поступити так, як він уважатиме за доцільне", якщо Сирія і Палестинська Визвольна Організація відмовляться вивести свої війська.

Офіційні особи американської розвідки у зв'язку з тим заявили, що недавні рухи сирійських і палестинських військ були спонукані Совєтським Союзом з наміром зміцнити позицію Сирії на переговорах про виведення її військ.

Міністер оборони Савдійської Арабії заявив у Парижі, що його країна не буде „знаряддям" і не буде переконувати Сирію прийняти запропонований американцями плян виведення чужинецьких військ з Ливану.

Офіційні особи ливанського уряду сказали, що вияснення деяких пунктів проєкту угоди були задовільні, і угору можна буде підписати за два або три дні.

Інші повідомлення говорять, що президент Ливану Амін Ґемаєль вислав свого міністра закордонних справ Еліє Салема до Дамаску на невідкладні переговори з сирійськими лідерами про виведення їх військ.

ЗСА міняють стратегічні пляни

Вашінгтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена зробила у вівторок, 10-го травня, крок вперед у напрямі прийняття нового підходу у переговорах з Совєтським Союзом про стратегічне озброєння. Цей крок був зроблений очевидно з наміром примирити критиків у Конгресі, які виступали проти системи ракет типу МХ.

Офіційні джерела Конгресу і Білого Дому повідомили, що Крайова Рада безпеки на своєму засіданні в Білому Домі у вівторок у принципі підтримала такий підхід, коли американська сторона на переговорах буде робити більший натиск на зменшення ядерних головок, а менше на скорочення числа ракет. Ці ж самі джерела також повідомили, що подробиці нового підходу чекають ще на опрацювання, а кінцеве рішення буде прийняте після ще однієї зустрічі наприкінці цього місяця.

Така зміна підходу до контролі над озброєнням означає, що при невеликій кількості пускових систем збільшувалися розміри ракет і збільшувалася кількість боєголовок на них, щоб збільшити потенціял ядерного удару при збереженні того самого рівня ракет і систем. Крім того, великі системи і ракети з багатьма боєголовками були спокусливою ціллю для удару. При новому підході ці два небезпечні фактори теоретично тратять силу. Якщо підходити з міркувань рівного числа боєголовок, то і збережеться потенціяльна рівність сили удару.

Ці нові пропозиції правдоподібно будуть внесені, коли наступного місяця знову розпочнуться після перерви переговори з Совєським Союзом у Женеві, про зменшення стратегічних озброєнь.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА МАСАКРУЮТЬ АФГАНІСТАН

Ню Делі, Індія. — Пресова служба Юнайтед Пресс Інтернешенал інформує, що совєтські масакри в Афганістані продовжуються з повною силою. Совєтське летунство майже цілковито знищило третє по величині місто і цілу східню долину густо заселену афганцями. Згідно з цим повідомленням, совєти вбили тисячі афганців і це, на думку західніх дипломатів, була одна з найорстокіших акцій совєтської окупаційної армії від 1979 року, тобто від часу інвазії на Афганістан.

Понад 50 бойових літаків атакували на протязі одного тижня місто Герат, яке, на думку совєтського командування, було „гніздом бандитизму" тобто опірним пунктом Фронту для визволення Афганістану з-під комуністичного панування. Згадане місто з населенням 160,000 осіб, перетворилося в грузи після совєтських атак. Залишились тисячі вбитих і поранених, а решта населення втекла перед совєтськими карателями. Одні пішли до повстанців, інші перейшли кордон до Пакістану, щоб там переформуватись у повстанські загони і повернутись знову до активної боротьби проти окупантів їхньої землі.

Покликаючись на свідків, ЮПІ твердить, що повстанці зістрілили мишиновою зброєю і легкими гарматками кілька совєтських літаків, які почувались дуже безпечно і скидали бомби та стріляли з бортової зброї на низькому леті. Загально обраховують, що у цій останній акції совєтських військ згинуло 3,000-4,000 осіб.

У той сам час, коли летунство продовжувало бомбардування міста, військові частини СССР і Афганістану, підтримувані танками і тяжкою артилерією, атакували повстанські гнізда в долині Шомалі. Всі ці завзяті бої відбувалися поблизу столиці Афганістану Кабулю, тому говорити про якесь нормальне функціонування афганського комуністичного уряду не приходиться, — кажуть політичні спостерігачі.

Під час того, коли в Афганістані продовжуються і поширюються совєтські масакри над мирним населенням, група представників афганського визвольного руху відвідує західніх парляментаристів і представників урядів вільних держав включно із З'єднаними Стейтами Америки, шукаючи допомоги і політичної та метеріяльної підтримки в боротьбі за відзискання волі і свободи для свого народу.

У світі

ВИДАВЕЦЬ ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО ЖУРНАЛУ „Штерн" Генрі Ваннен, який купив підроблений щоденник Гітлера за 3,3 мільйона долярів у 51-літнього журналіста Ґерда Гайдемана, подав справу до суду в Гамбурґу. Ще два тижні тому журнал „Штерн" і його видавець Ганнен хвалили Гайдемана як відважного і неперевершеного відкривача в післявоєнній історії. Тепер Гайдеман виявився неперевершеним шахраєм, не тільки щоденник Гітлера підроблений, але сам Гайдеман утік, захопивши деяку частину грошей.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ справ і фінансів країн Організації економічного співробітництва і розвитку, які закінчили щорічну дводенну конференцію в Парижі, заявили у вівторок, 10-го травня, що основні промисловорозвинуті країни можуть тепер безпечніше розвивати свою економіку з огляду на зменшення інфляції. Це вперше за десятки років 24 країни-члени цієї Організації погодилися, що найважливішою економічною справою в промислових країнах є тепер зменшення безробіття, а не боротьба з інфляцією.

З ВАРШАВИ, ПОЛЬЩА, повідомлять, що лідери колишньої державної профспілки, яка була розпущена в серпні 1981 року, коли народилася і скріпла „Солідарність", приєдналися до Леха Валенси, засновника і колишнього лідереа „Солідарности", і разом з ним закликають до відкритих, конкуренційних профспілок. У спільному листі, який вони подали до парляменту в понеділок, 9-го травня, колишні державні профспілки і Валенса ставлять такі вимоги, що вказує на звуження сфери впливу режиму генерала Войцеха Ярузельського на польські робітничі маси. В листі також критикується новостворювані державні профспілки.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Британії Марґарет Тачер, відкликала заплянoвану зустріч з президентом Роналдом Реґеном, яка мала відбутися цього місяця. Вона також заявила, що правдоподібно не зможе бути на економічній конференції сімох країн, заплянованій на 28-30 травня в Вілліямсбурґу, Вірджінія. У повідомленні канцелярії прем'єр-міністра Тачер говориться, що вона не зможе відбути заплянованих поїздок з огляду на близькі загальні вибори в Британії, які назначені на 9-го червня.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомили з Москви, що речник канцелярії Константина Черненка, 71-літнього секретаря комуністичної партії Совєтського Союзу, що він вийшов з лікарні і повернувся на працю. Він покищо працює годину або дві на день. Черненко не появлявся публічно на протязі шістьох тижнів, і офіційно було повідомлено, що він хворів на запалення легенів. Довга відсутність Черненка на офіційній роботі викликала різні здогади про його здоров'я і політичне становище в совєтській партійній та урядовій ієрархії.

В Америці

РОЗВІДЧІ ЧИННИКИ потвердили присутність у З'єднаних Стейтах Америки старшини східньонімецької розвідки, який перейшов нелегально кордон до Західньої Німеччини і попросив права політичного азилю. Високим розвідчиком заопікувались американські чинники, які надіються отримати від нього цінні інформації про дії комуністичної розвідки за кордоном. Розвідчі джерела в ЗСА, відповідаючи на питання кореспондентів про інформацію в тій справі, яка появилася в німецькій газеті „Ді Вельт", заявили, що ця інформація мабуть є правдивою. Державний департамент не потвердив, але й не заперечив цієї вістки.

АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМЕРИ сподіються меншого на 10 відсотків збору зерна в цьому році з тієї причини, що багато фармерів прийняли оферту федерального Уряду і не засівали озиминою великої частини землі. Департамент сільського господарства ЗСА таким чином намагається зменшити збір зернових культур, бо Уряд має клопоти з приміщенням запасів, що коштує мільйони долярів. Згідно з оцінкою сільськогосподарських спеціялістів американські фармери повинні зібрати в 1983 році 1,89 більйона бушлів озимої пшениці, тобто значно менше, як минулого року.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц, повернувшись у середу, 11-го травня ц.р. до Вашінгтону, зустрівся з президентом Роналдом Реґеном і його найближчими співробітниками щоб поінформувати їх про свою місію на Близькому Сході і переговори у Парижі. Заступник пресового секретаря Білого Дому Лері Спікс також підтвердив раніші інформації про зудари між сирійськими і ізраїльськими військовими частинами, зокрема у долині Бекаа у Ливані. Він однак додав, що ще сьогодні не можна говорити про війну, як це пробують робити деякі газети. Сирія, як відомо, відкинула пропозицію Шулца про виведення своїх частин з Ливану на базі домовлености Шулца з ізраїльським урядом. Покищо державний секретар залишиться у Вашінгтоні і не повернеться на Близький Схід, хіба цього вимагатиме ситуація. Л. Спікс при тому заявив, що Вашінгтон затурбований розвитком подій на Близькому Сході.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД Реґен наказав обмежити імпорт цукру з Нікараґуа, щоб таким чином показати незадоволення З'єднаних Стейтів Америки політикою тамошнього комуністичного уряду, який тісно співпрацює з Кубою і Совєтським Союзом і допомагає їм імпортувати революцію до інших центральноамериканських держав. Досі Нікараґуа експортувала 58,800 тон цукру до ЗСА кожного року, не зважаючи на напруження, яке існує між обидвома державами. Політичні спостерігачі думають, що виступ міністра Нікараґуа на Раді Безпеки ОН з обвинуваченням політики ЗСА був зворотним пунктом у рішенні Уряду про обмеження імпорту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

А ми все ще утотожнені з росіянами

Нещодавно в часі вечора Спілки Українських Журналістів Америки, під час якого три публіцисти розглядали українську політичну проблематику, було широко порушене питання русифікації у теперішній Україні та які є можливості її поборювати.

При цій нагоді впало зі залі питання: „А як поборювати русифікацію у ЗСА". У запитуваного була на думці проблема все ще існуючого утотожнювання України з Росією, а українців з росіянами.

А воно ніяк не завмирає. От подаємо на іншому місці нашого щоденника інформацію, про рекляму найновішої книжки широковідомого престижевого американського видавництва „Нешенал Джіоґрафік". У цій реклямі на історичний збірник п. з. „Люди і місця минулого" подають, що в книжці є інформації про початки християнства на Україні, але... князь Володимир прийняттям християнства причинився до зворотної точки в історії Росії". Треба надіятися, що численні українські читачі місячника „Нешенал Джіоґрафік", які замовлять реклямований їм збірник, негайно зареаґують на те утотожнювання України з Росією відповідними листами на адресу видавництва.

Але скільки разів уже нам довелося протестувати, писати до американських видавців, редакторів, авторів підручників в подібній справі. Часом ми добилися спростувань, а частіше наші листи і протести залишаються без відгуку. І так буде, здається, так довго аж поки в найбільш престижевих бібліотеках ЗСА не перейде засаднича зміна в гаслі, під яким дотепер находиться все українське. Як довго в Конґресовій бібліотеці не буде переведена ревізія клясифікаційної системи та предметних заголовків у відношенні до України та інших неросійських націй, будемо далі зустрічатися з такими інтерпретаціями в американських публікаціях, що черпають свої інформації з офіційного джерела. Щоб цей стан змінити, вже від довшого часу працює група молодих завзятців із „Мідія Екшин" та УНСоюзу, а останньо конкретно взялася до цієї справи Управа Українського Бібліотечного Товариства Америки, яка є у зв'язку з головою Відділу предметного каталогування Конґресової бібліотеки.

Наразі, однак, пропозиції змін у каталогуванні ще не готові, а тим часом далі в американських виданнях плутають Україну з Росією. Дивно, що таку плутанину впроваджує навіть „Нешенал Джіоґрафік", хоч у своїй реклямі на найновішу книжку покликується на консультацію найбільше престижевих наукових інституцій м. і. Гарварду.

Цікаве, що у випадку, коли йдеться про інформації — ясно неприхильні українцям із давнього та не дуже давнього минулого, тоді не утотожнюють нас з росіянами, а підкреслюють, що тими „погромщиками", „варварами", які вбивали дітей, стріляли невинних, були українці. Читаємо такі дивовижі у різних американських публікаціях і стає дивно і досадно.

А все ж треба у всіх випадках паки і паки нам, звичайним читачам, як теж організаціям і установам, писати листи до видавництв, спростовувати, вживаючи це як найбільше ефективну зброю.

Микола Бараболяк

ЧИ МОГЛА Б ЕВРОПА ОБОРОНИТИСЬ ПЕРЕД СССР БЕЗ ЗСА?

Заки відповімо на це питання, годиться пригадати дещо зі заходів після Другої світової війни для оборони перед агресією Совєтського Союзу. Уже в час облоги Берліну і війни в Кореї було самозрозумілим, що Европа мусить зорганізувати для оборони власні сили і що з тією метою конечно втягнути для здійснення того завдання Німеччину, воєнний потенціял якої був і є безсумнівним. Ще в травні 1952 р. Франція, Італія, Голляндія, Бельгія, Люксембурґ і Німеччина підписали договір основуючий Европейську Оборонну Спільноту, якої завданням було протиставитись Кремлеві спільними силами. Німеччина й інші договірні сторони ратифікували цей пакт, тільки французький парлямент, боючись відродження німецького воєнного потенціялу — відмовився. Щоб усе ж таки мати Німеччину в оборонній системі проти СССР, питання мілітарної участи Німеччини в обороні Европи полагоджено, вживаючи своєрідний „трюк". Від 1948 року існував тзв. Брюссельський Пакт між Великобританією, Францією і країнами Бенелюксу з вістрям проти Німеччини, щоб унеможливити відродження її воєнного потенціялу. В 1954 році змінено назву того пакту на Західньо-Европейську Юнію, і прийнято до цієї Юнії Німеччину як повноправного члена. Цілий „трюк", у тому, що Юнія реґулює зброєння і силу військ своїх членів. В той спосіб, заспокоївши Францію, що Німеччина з тими обмеженнями не зможе відродитись як воєнна потуга, прийнято її як рівноправного члена до НАТО — Атлантійської Оборонної спільноти, яка діяла вже від 1949 року. Німеччина стала пізніше членом Европейської Економічної Спільноти, а вже раніше (1949) було прийнято її в члени Ради Европи, яка була задумана як зачаток політичної спільноти Европи, своєрідні Об'єднані Стейти Европи. Початки політичної і мілітарної інтеґрації Европи були отже дуже обіцюючі. Але узалежнивши Европу надто від ЗСА — підірвано потенціял Европи.

Що лучить Европу, а що роз'єднує?

Із уваги на страх Франції перед Німеччиною, не створено суто европейської оборонної системи окремо чи в системі НАТО; ЗСА взяли на свої плечі відповідальність за незалежність Західньої Европи, залишаючи европейські країни в ролі підопічних Америки. Правда, зразу европейські держави не мали економічної бази для наладнання власної оборони. Та пізніше вони так звикли покладатись на протекцію „вуйка Сема" (а виявилось воно для них фінансово дуже корисним), що вони затратили оборонні мілітарні амбіції.

Та зчасом стали зарисовуватись розбіжності в середовищі НАТО. Европейці вважають детант з Кремлем політичною неминучістю. Вони вважають конечним у нинішній політичній констеляції знормалізувати відношення до СССР і з ним торгувати. Особливо ж вони стривожені, щоб унаслідок якогось непродуманого кроку Америки не спалахнула війна. До того Америка веде ґльобальну політику. Европу цікавить політика на Близькому Сході; але ближча сорочка чим кожух: европейські держави не надто зацікавлені в діях ЗСА в Центральній Америці чи на Далекому Сході. Тут інтереси Европи і ЗСА розбігаються.

Европейці не є занепокоєні в цей час можливістю аґресії Совєтського Союзу на Европу. Вони вірять, що совєтському урядові нині не до того. Тому вони ставляться з резервою до зміцнення нуклеарного потенціялу Заходу на терені Европи (Першінґи II і літаючі ракети). Хоч тут вони не консеквентні, бо хіба ясно, що в нинішній ситуації, якщо б не американські нуклеарні сили, хто-зна, чи Кремль не заризикував би натиснути на Европу.

Чи в Европи — власний оборонний потенціял?

Коли в спілці немає повної гармонії щодо спільних інтересів, то може краще відокремитись, особливо коли спільники можуть устоятись на власних ногах. Має Европа достатній воєнний потенціял, щоб забезпечити власну оборону? Европа є сильнішою від СССР, якщо йдеться про людський потенціял (населення), природні багатства, технологію. Очевидно Европа не може нагло емансипуватись мілітарно від Америки, кажучи, що сама дасть собі раду з Совєтським Союзом. Процес мілітарного унезалежнення від Америки мусів би тривати роки, а уміжчасі Европа дальше мусіла б жити під мілітарною опікою Америки. Але коли б увійшло у свідомість европейських народів, що їм пора зачати ставати на власні ноги і покладатись на власні сили, то такий розвиток був би корисний для цілого Заходу.

Передумовою таких заходів мусіло б бути відновлення духа співпраці серед европейців на принципах федералізму, що започаткували були для єдности Европи Шуман і творці Ради Европи, Европейської Оборонної Спільноти, Европейської Економічної Спільноти при кінці сорокових і на початку п'ятдесятих років. Це вимагає очевидно коштів. Европейські держави, покладаючись на власні сили, мусіли б по-

(Продовження на ст. 4)

Я. К.

Інакший Лев Яцкевич

Цим разом хочемо представити інженера Лева Яцкевича, як автора ліричних і гумористично-сатиричних віршів.

Авторський вечір з нагоди його 75-річчя влаштувало йому Товариство Українських Інженерів, Відділ у Філядельфії дня 30-го квітня ц. р. в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру при вщерть виповненій залі добірною публікою.

Те, що Яцкевич „гомо технікус", виходить щоправда, з деяких його віршів навіть дуже чітко, бо, наприклад, вибираючись „у лет міжплянетний" своєю „сталевою ракетою" представляє нам цей лет „у ґаї неозорі, в блакитну мережу орбіт", де „герцюють прудкі метеори".

„Я вилечу в заграві сонця
з левад кучерявих
І рідну плянету покину
в зеленім пової;
Заквітне жоржиною
шлях і в серпанку
кривавім
Злопоче стривожене
небо — роздерте
надвоє.

На атомну брижу вітрів
я направлю ракету,
Щоб їхала в простір
скоріше від скорости
часу,
І поміж бруньками сузір,
щоб шукала плянету,
Заквітчану сонцем
і небом блакитним,
як наше.

Оцей „Міжзоряний рейд" наявно показує високу якість поетичного звучання, свіжі, оригінальні порівняння і ритмо-мелодійну побудову вірша.

Вірш-спогад про поетове рідне місто „Місто моїх мрій" зворушив нас слухачів, пригадав бо кожному його рідну хату

Повз хату, мов змійка,
струмилася річка,
Я бачу її, як косичить
наш сад,
І юність мою, що пливе
наче стрічка,
Що її вже ніхто
не заверне назад!

Навіть у вірші, присвяченому Євгенові Маланюкові, ми теж себе в ньому знайшли

Ми всі актори-
скоморохи,
Притрушені сріблистим
мохом,
Наш світ — рожевий
карусель.
Кружляють будні
і неділі,
В еміґраційнім водевілі,
З чудним найменням
„Панта Рей".

Само-собою немає тут змоги зупинитися хоча б і побіжно над кожним твором, що їх читали з хистом Микола Мамай-Кавка і його дружина Володимира, та ве ж ось тут наведемо один момент, коли інженер, з'їжджаючи віндою вниз, опиняється у копальні під землею. А може це і був сон.

Уста мої присипав
чорний сніг.
І я на мить,
стривожений
пристанув;
У болі навіснім
Щось в серці тріпотить,
Душа моя тремтить,
Затрусна — метаном!

У сатирі Яцкевича, пародії чи дружньому шаржі велике значення має міра сатиричного загострення. З дванадцятистрічкового вірша „Чому" наведемо лише дві з уваги на метраж тексту, хоч одна в одну дуже сильні

Чому ми кожний
зокрема
Згідливої породи,
Але в громаді в нас нема —
Ні єдности, ні згоди?

Чому в неволі наш народ
Москаль держить
неситий,
Коли у нас аж п'ять
свобод —
Одна з них в Джерзі
Сиmі?

Та Яцкевич мав „Дивенсон", який усе розв'язав „благополучно"

І десять
комбатантських гнізд
Собі стиснули руку,
Проклавши спільно
згоди міст
На цвинтарі в Бавнд
Бруку.

Не завадить, думаю, на закінчення прочитати Яцкевичів гумористичний чи, як хтось сказав би, трагікомічний вірш на тему „Ой не ходи Грицю"...", написаний під стиль декількох наших і хужих поетів.

Тут подамо цей вірш, написаний тільки під автора „Слова о Полку Ігоревім" й „Енеїди"; м. і. цей вірш ми вважали доцільним витягнути з архіву.

„В Філядельфії, на Френкліні, Марусин глас ся слишит (Зегзицею незнаєма рано кичит: /Полечу, рече, гелікаптицею, Маршалом стрітою/, Омочу найлонрукав в Делевар річці. /І натру пеніцелицею храбрії очі та жестоке тіло єго/

А в дальших рядках читаємо: „Не ліпо біяшет в бучарні работаху, /І зелені таляри за вертайми загорташа. /І златоє гніздо на Найставні імія/ А тепер ти лежиш яко пень убієн. / Всю нощ звечора мої слези на телевізію спадоша/ тугою веселіє моє по ковилію розвія/.

У кінцевих рядках питається Маруся сонця чому воно Гриця „своєю гарячою луччю не воскресоша, абих не слала слез на марне рано і аби не бачила в Коцюбинского трупія його.".

Подібно як Котляревського Еней так і „Грицько був парубок моторний" до цієї міри, що не тільки „було в нього що попоїсти",

(Закінгення на стор. 4)

У „Ню Йорк Таймсі" з дня 15-го березня ц. р. була надрукована стаття п. з. „New Soviet Rituals Seek to Replace Church's".

Михайло Кучер

НОВІ ОБРЯДИ В УКРАЇНІ

У тому ж часописі з дня 29-го березня ц. р. на згадану статтю у листі до редакції відгукнувся Ігор Кунаш, влучно зазначивши, що в Україні совєтська система старається знищити пам'ять про минуле. Під обстрілом знаходиться українська культура.

У цілому Совєтському Союзі, а зокрема в Україні, влада прищеплює з різним успіхом нову обрядовість. У совєтській етнографічній літературі вже давно почали писати про впровадження нової нерелігійної обрядовости.

„Нові обряди" совєтська влада використовує для антирелігійної пропаґанди. Наголос робиться на тому, що релігія уже зникла у свідомості совєтських людей як віра, як світогляд, але залишається у виді обрядових форм родинних та календарних свят.

Про таке давно писав Троцький. Тепер ця тема віджила у формі державної кампанії. Спочатку статті в пресі, дискусії, потім постанови конференцій з випрацьованнямконкретних засобів із вказівками для партійних керівників.

На Всесоюзній конференції в боротьбі з пережитками (1966 рік) було створено більш як п'ятдесят нових свят і торжественних церемоній.

На світі є мало нового. За французької революції пробували вигадати нові культи. За громадянської війни в Еспанії 1936 року мали місце антикатолицькі погроми із вбивствами священиків.

Року 1971 у доповіді на XXIV з'їзді КПСС Брежнєв говорив про народження у Совєтському Союзі „нової історичної спільноти людей — радянського народу". А в совєтській етнографічній літературі почали обмірковувати проблему створення інтеґрованої культури на основі синтези проґресивних елементів старої проґресивної культури народу і нових міжнародних форм, що їх витворила нова соціялістична епоха.

Теперішні „нові свята" чи святкування повинні замінити старі традиційні свята, пов'язані з релігійним календарем. Нові свята відбуваються у датах старих свят. Мета-християнські елементи замінити поганськими з елементами політичної пропаґанди.

Тут розглянемо у що перетворився „Вечір на Івана Купала" в Україні, Купала замінено святом „Радянської молоді". Івана Купала святковано в ніч на 24-го червня. Не будемо переказувати як виглядало це хороше свято. Гарно про це написав Микола Гоголь.

Відроджене свято виглядає так. Вибирають „князя" і „княгиню". Це найбільш поважані люди в районі — депутат Верховної Ради СССР Марія Мазур і кращий тракторист михайлівського колгоспу імени XXII з'їзду КПСС Володимир Грищук. Біля них стоять алегоричні постаті „Пшениця", „Горох", „Буряк". „Кукурудза".

„Князь" і „княгиня" сідають на трон під вербами, прикрашеними стрічками і квітами. У небо підіймається повітряна куля з прапорами, а на ньому напис золотими літерами „З радісним святом Купала, дорогі друзі".

На озері пливе пліт з опудалом. У ньому стирчать стріли. Біля опудала „Смерть з косою", „війна з атомовою бомбою", різна нечисть, п'яниці, ледарі, стиляги.

Кільканадцять парубків кидаються у воду із смолоскипами і запалюють опудало. Над озером лопотить великий червоний прапор із золотим написом „Нехай живе комунізм".

Очевидно метою партії є не відродження дохристиянського ритуалу, а раціоналістична справа — створити нові ідеологічні свята з використанням фолкльорних елементів та образів.

Як же відноситься населення до накинених владою свят? Існує опозиція скрита і явна. Національна інтеліґенція пробує захищати традиції своїх народів від вмішування чужих експериментаторів.

„Останнім часом взялися за створення нових традицій. Створено дивогляди 'Дім щастя', 'Свято трудової весни'. 'Культура' і 'революція' — поняття протилежні. Революція нищить культуру, як багатолітній процес дозрівання. Його неможливо приспішити. Традиції не витворюються з наказу. Можна нагнати людей до клюбу та проголосити ідіотичне свято доярок замість Великодня. Але свята не вийде. Будуть ще одні збори, може пиятика з бійкою парубків. Для свята нема духовного змісту, нема атмосфери. Атмосферу Різдва і Великодня в українському селі скаламучено і скалічено."

Бували випадки в совєтській пресі, коли друковано виступи, які доказують принципову неможливість „нової обрядовости" та наукову наївність теоретичних підстав, на яких вона будується. Народні свята не можна штучно створити. Люди здебільшого прийдуть, подивляться і підуть додому. Інколи нап'ються. А місцевий „універмаг" має нагоду виконати плян.

Олександер Зозуля

КОМУНИ, КОЛГОСПИ І...ГОЛОД

(Перебіг подій)

I.

П'ятдесят років тому по всій Україні пронісся страшний московський ураґан — штучний Голод, що розпочав своє жниво від Збруча і закінчив його на кордонах Дикого поля. Умирали всі підряд: старі і молоді, жінки і діти; умирали і ненароджені в утробах матерів. Найбільш трагічне те, що умирали вони навіть біля зерносховищ, що тріщали від хліба ними ж вирощеного.

Безумство варварів довело до нечуваної трагедії в бутті людини — мільйони людей померли повільною жорстокою голодовою смертю... Скільки голодомором знищено трудолюбивого українського селянства, точно ніхто не знає. Якщо і є якісь дані, вони заховані в кремлівських сейфах як сувора таємниця. Але аналіза цифр населення стверджує, що смертність сягає понад 7 мільйонів душ.

Якже ж сталась та трагедія, адже Ленін проповідував: „Ми безумовно стоїмо за повну й необмежену свободу українського народу... Ми скажемо українцям: як українці, ви можете влаштовувати в себе життя, як вам хочеться".

Ці слова були сказані тоді, коли в Києві творилась Центральна Рада. Незабаром той же Ленін оголосив Українській Народній Республіці війну. На жаль, обставини склались так, що Москва окупувала Україну і почала „господарити" на зразок не бачений ще в світі.

Зруйнована промисловість примусила Леніна ввести НЕП (Нову економічну політику), дозволити приватникам відбудувати дрібну промисловість та торговельну мережу. Нагадуємо, що в 1924 році лише в Україні було 96,373 крамниці, в тому числі — 89,233 приватних.

Ця ленінська хитрість дала можливість до деякої міри зменшити економічну кризу і разом з тим закріпити владу. Поруч з цим було введено в обіг перші совєтські гроші — червінці, відновлено виробництво спіртних напоїв та поширено виробництва цукру. Ці заходи зміцнили державну касу. Адже собівартість горілки 9 копійок за літр, продавався по 8-10 карбованців, а кілограм цукру (собівартість 11 копійок) продавався по 3-4 карбованці. Ця мінімум програма аж ніяк не дозволяла відбудувати зруйновану промисловість. Вихід треба було шукати в „перебудові сільського господарства".

Що з того вийшло, передаємо цю люту „перебудову" в хронологічному порядку.

Ленінські комуни

Як стверджують документи, предвісником морду української людини був В. Ленін. Його альтернатива звучала: „У кого в руках засоби виробництва, у того і влада", поширилась і на селян. Трактувалась вона в той самий спосіб: у кого в руках хліб, у того і влада на селі. Це говорило, що і землю, як і фабрики, треба удержавнити.

Удержавлення землі почалося ще в 1923 році створенням ленінських „комун". Творили їх із членів незаможних селян: ледарів, пияків та нездар, що народило глумливу примовку: „А в комуні добре жить, один робить — сім лежить!"

У статистичному збірнику УССР за 1930 рік зазначено, що на кінець 1929 року було 516 комун. В основному це були фіктивні господарства, що складались з кількох родин. Наприклад, в Ґемлязівському районі числилось чотири комуни, що об'єднували 30 родин, в Брусилівському — дві з 18-ти родин, в Лучинецькому — лише одна комуна, що об'єднувала 10 родин і т. д.

Усі ці комуни звільнялися від всіх податків, одержували грошову допомогу на придбання тягла, яку розтринькували, а земля лежала облогом. Щоправда, декілька з членів „комуни" сяк-так господарили. Одна з них, Руженська комуна „Новий світ", що була створена з канадських переселенців, навіть була начебто прибуткова. Пояснюється це тим, що люди в ній були працьовиті, привезли з Канади повний комплект найновіших сільськогосподарських машин включно з тракторами та вантажними автомашинами.

Усі комуни під час колективізації були ліквідовані або переіменовані на колективи. Яка доля спіткала канадських комунарів — встановити не вдалось, хоч декому пощастило повернутись до Канади.

Індустріялізація країни

У 1926-27 роках пляном т. зв. „першої п'ятирічки" було заплянованo будівництво важкої індустрії: Харківський і Челябінський тракторні заводи, Ліпецький металургійний комбінат, Воронізький кавчуковий завод, які будували американські інженери, вимагали величезних капіталовкладень у твердій валюті.

Прибутки промисловости і торгівлі ледве покривали поточні витрати. Зовнішня торгівля теж недописувала, бо в основному західнім державам продавали лише хліб, цукор і деяку сировину.

Щоб збагатити державну скарбницю, ЦК партії вирішив провести „реконструкцію" сільського господарства на базі колективізації, щоб удержавнити хлібні ресурси, перетворивши їх в тверду валюту, одночасно покінчивши з приватною власністю.

З цього приводу виникли гарячі дискусії, які породили в Центральному комітеті партії опозиції. Ліві, на чолі з Троцьким, захищали ідею створення зернових фабрик (тепер радгоспи), а праві, на чолі з Бухаріном, захищали приватний сектор. Щоправда, ці опозиції зародились раніш в боротьбі за кермо держави, але саме тепер була нагода помірятися силами.

Внутріпартійна дискусія розгорілась до такої міри, що по всіх партійних організаціях утворились розколи. Газета „Правда" почала видавати „Дискусійний листок", в якому друкувались взаємообвинувачувальні статті, що давали поживу для дискусій на місцях.

Мені, як студентові журналістичного факультету, пощастило бути на одній з дискусій, що відбулася напровесні 1928 року в Харкові. Вже те, що в тій дискусії брали участь партійні лідери, член політбюра Н. Бухарін і провідні члени ЦК І. Н. Смірнов і Г. І. Яковлєв, зробило такий розголос, що важко було дістати перепустку.

Перший з промовою виступив речник лівих Смірнов. Стисло передаю її зміст, як збереглася вона в моїй пам'яті. Зводилася вона (промова) до таких тверджень: — Товаріщ Троцький вніс до ЦК проєкт про створення зернових фабрик, в яких селяни працюватимуть робітниками за грошову винагороду. Таким чином хліб буде в руках держави. За хліб матимем валюту, за яку придбаємо варстати для заводів.

Бухарін із сарказмов висміяв лівацьку пропозицію і піддав гострій критиці плян першої п'ятирічки щодо будови важкої промисловости, а плян сталінської колективізації назвав воєнно-февдальною формою. Натомість повторив своє гасло „Обогащайтесь!" — Збагачуйтесь!

Це гасло Бухарін тлумачив так: поле — це не фабрика, де відробив свої години і гуляй; полем керує не тільки людина, а й природа. Восьмигодинним днем хлібом людей не нагодуєш. Династія селян любить землю, розуміє її примхи. Тож треба дати селянам свободу, хай збагачуються! Коли хліб буде в селян, він буде і в державі.

Дискусія перетворилась на пвний балаган: ліві захищали ідеї Троцького, праві — Бухаріна. А всі разом засуджували постанову XV з'їзду Комуністичної партії большевиків про сталінську колективізацію. Але дивним було те, що українські провідні комуністи в рангах міністрів мовчали, ніби трималися невтралітету. Очевидно предбачали, що боротьба з селянами буде катастрофою для села.

Як же сталось, що Сталін закріпився в кремлівському кріслі, коли здавалось, що більшість комуністів були його противниками? Члени ЦК Г. І. Яковлєв пояснив це начебто випадком, що стався на засідані Політбюра, де обговорювались кандидати на генерального секретаря. Кандидатів було два: Й. Сталін і С. Кіров. Під час голосування обидва претенденти одержали однакове число голосів. Тоді звернулися телеграмою до відсутнього члена Політбюра, що відпочивав у Криму, С. Косіора: „За кого подаєте свій голос?" Відповідь була — „за Сталіна".

Таким чином Сталін став єдиним кандидатом на лідера партії.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПРОГОЛОШУЄ МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ — МІСЯЦЕМ ДЕЛЕҐАТІВ 30-ої КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ!

ДОРОГІ ДЕЛЕҐАТКИ І ДЕЛЕҐАТИ 30-ої КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ! В ТРАВНІ Ц. Р. ВІДЗНАЧАЄМО ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІД КОНВЕНЦІЇ, ЯКА ВІДБУЛАСЯ МИНУЛОГО РОКУ В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й. БУТИ ВИБРАНИМ ДЕЛЕҐАТОМ НА КОНВЕНЦІЮ ПРИНОСИТЬ НЕ ТІЛЬКИ ПОЧЕСТЬ, АЛЕ І ОБОВ'ЯЗОК ДБАТИ ПРО РОЗВИТОК УНСОЮЗУ, ТОБТО ЗБАГАЧУВАТИ ЙОГО АПЛІКАЦІЯМИ НОВИХ ЧЛЕНІВ. ТОЖ ПАМ'ЯТАЙМО, ЩО НЕ МОЖЕ БУТИ НІ ОДНОЇ ДЕЛЕҐАТКИ ЧИ ДЕЛЕҐАТА, ЯКІ НЕ ПРИДБАЛИ Б В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ 30-ої КОНВЕНЦІЇ УНС БОДАЙ ОДНОГО ЧЛЕНА.

Надзвичайне засідання Української Світової Кооперативної Ради

У Чікаго, 7-го квітня, в приміщеннях Каси Самопоміч, відбулося засідання членів Президії УСКР та голів Крайових кооперативних Рад: голови Української Світової Кооперативної Ради (УСКР) Омеляна Плешкевича; голови Контрольної комісії УСКР і президента Каси Самопоміч Романа Мицика; секретаря УСКР і заступника президента Каси Самопоміч інж. Романа Бігуна; члена Президії УС КР і голови Ради Українських Кооператив Австралії інж Мирослава Болюха; голови Управи (ЦУКА) Централі Українських Кооператив Америки, інж. Дмитра Григорчука; запрошених членів дирекції Каси Самопоміч: Олексія Пошиваника — 2-го заступника президента; Богдана Ватраля - екзекутивного директора; Оксани Казанівської - керівника книговедення; Павла Олексюка — організаційного референта, та працівників канцелярій Ірини Камінської (УСКР) і Марти Шуї та Нестора Филиповича (ЦУКА).

Засіданняя було попереджене кореспонденцією поміж головою УСКР О. Плешкевичем і головою Ради Українських Кооператив Австралії М. Болюхом та телефонічним порозумінням зі заступниками голови УСКР Василем Ситником і інж. Андрієм Качором (Канада) для узгіднення дати засідання із приїздом М. Болюха до Чікаго.

Президент Каси Р. Мицик як господар дому привітав учасників, наголошуючи особливо присутність рідкого гостя з далекої Австралії, чільного кооператора інж. М. Болюха. Після привіту і представлення приявних він передав ведення нарад голові О. Плешкевичеві. Голова УСКР коротко і річево з'ясував ситуацію в українській кооперації, опираючись на даних зі звітів поодиноких крайових рад. Порівнально, - говорив він, - найкращий стан осягнула наша коперція в Австралії, а як вони цього доконали, почуємо сьогодні від присутнього голови Ради. Українська кооперація Канади завжди була в перших рядах і, хоч, деякі кооперативи останньо не оминули труднощів, вони не здаються, лише шукають різних способів (лучаться), щоб спільно, зміцнено ставити чоло депресії. Кооперація Арґентини (українська) особливо дошкульно відчуває пертурбації, які виникають із ґеополітичної ситуації країни. В 1982 році - продовжував він, — існували там дві кооперативи і дві самостійні філії. (Немає як досі, виглядів на покращення). Стан і господарка коопертив Америки настроює на обережний оптимізм, бо вдалося, помимо несприятливої коньюктури, працювати не тільки без дифіциту, але і мати добрі успіхи. В майбутньому плянується тут створити Українську Центральну Кооперативу - „де факто" - Український Кооперативний Центральний Банк.

Маючи повні статистичні дані від Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА) і Австралії на день 31-го грудня 1982 року в доповнені статистичних даних з Канади і Арґентини з 1981 року — наша кооперація начисляє 118.115 членів; оборотових фондів — 557, 470.522 дол. а ріст оборотового капіталу в звітовому часі виказує суму 62.741.007 долярів.

Підсумовуючи, голова О. Плешкевич сказав, що найбільш потішаючим явищем в кооперації є постійний ріст її фінансів - ріст господарської потуги. Непокоїть натомість усіх факт пропорційно малого скооперування членів; це загальна болячка в усіх країнах поселення. Найкращі висліди в кооперації мають, як він вже згадав, колеґи з Австралії.

Австралійський визначний кооператор інж. М. Болюх, після висловлення задоволення з такої ділової зустрічі, сказав, що має надію не тільки обмінятися думками, позвітувати про працю, але хоче і багато скористати з тутешніх взорів, з довголітнього досвіду українських кооператорів у Америці.

...„Український кооперативний рух в Австралії доволі молодий, — казав інж. М. Болюх, — і в праці помітні етапи, а навіть скоки. Останні чотири роки особливо позначились буйним розвитком. Можна сміло сказати, що ми (в Мельборні спеціяльно) осягнули за короткий час чотирьох років на много більше, як за попередніх 16 років. В чому причина такого позитивного 'вибуху'? Аналізуючи нашу ситуацію і проблемну працю, ми почали журливо застановлятись і розглядатись, де дівається наш гріш, наш капітал; якими каналами українські засоби дістаються в чужі руки? - Це були і ще частинно є: поперше — чужа кредитова господарка (наша була ведена досить аматорсько і не була популярна); подруге — позички на будову домів; потретє — висилка пачок і подорожні бюра; і нарешті четверте — асекурація (забезпечення)".

Присутні з великою увагою і концентрацією слідкували за словами кооператора з Австралії, якими він змалював спосіб вмілого зібрання розсіяного українського капіталу, його організування та доцільне використання в інвестиціях. Це був дуже важний, майже зворотний момент в кооперативній діяльності в Австралії.

Кредитова кооператива „Дністер" у Мельборні працювала взірцево, але була обмежена австралійським кооперативним правом, яке реґулювало висоту кредиттів і не дозволяло позичати на будову домів. Спираючись на принципі розбудови української господарки, повстала тоді ініціятивна дія кооперативи „Дністер" і Кооперативної Ради в напрямі інвестування надвишок капіталу в створеній для будівельного промислу кооперативі „Одеса". Для дальшого ще розвитку і господарювання нашими грішми життя підказало створити третю кооперативу - торговельну, якою стала „Поступ". Ця кооператива веде досить широкий вахляр торговельних операцій: висилку пачок, подорожнє бюро і тому подібне.

Дуже важливою прибутковою ділянкою там є асекураційний відділ. Він був створений з позиції сили гроша: вдалося зорганізувати біля тисячі охочих осіб на забезпечення, і з готовими аплікаціями австралійські українські кооператори пішли до компанії. Така одноразова велика кількість аплікацій давала шансу одержати найвищий відсоток і це було використане. Українці одержують 35 відсотків з чого 20 відсотків призначені на потреби Ради Українських Кооперацій Австралії — РУКА.

Опертя праці на цих трьох кооперативах у Мельборні було можливе тільки тому, що існує координація дії спільною Радою: в головних справах є однозгідність, бо найвищий 'парлямент' становить громада та її добро. Тому власне Мельборн став взором української кооперативної діяльности і на тому моделі ведено розбудову кооперативної мережі у всіх австралійських стейтах, де лиш є українці. „Ми переводили і переводимо дуже сильний моральний тиск у цьому напрямі. Кооператори зосередили увагу над шкільною молоддю; піднялися покривати багато початкових шкільних коштів, друкувати зошити, різні шкільні приладдя тощо. Це все враховане в кооперативну пропаґанду: на всіх зшитках є назви і емблеми українських кооператив, є відповідні кооперативні кличі, і шкільна дітвора від найменших років зустрічається щодень з такими поняттями, як кооператива, ощаджування, взаємодопомога, спільна дія... Праця серед дітей, молоді є наказом дня - це ж бо потенціяльне джерело майбутніх громадських діячів, кооператорів!".

„У рамках пропаґандивної праці уряджується кожного року Місяць Кооперації — час посиленої багатогранної дії для кооперативної ідеї: фестини, базари, свята, відчити, виставки. Австралійські кооператори, — говорив далі промовець, — крім обов'язків, які ставлять собі і членам, вирішили, що члени повинні мати і якісь дуже виразні форми сатисфакції, а то і користі. Ми заснували Добродійний Фонд. Цей фонд повстав на такій засаді: позички (прм.) уділяється на 11.75 відсотка (інші уділяють на 12.5 відсотка), 11.5 відсотка йде до каси, а ¼ на цей власне Фонд. З нього ми обдаровуємо новонароджених дітей, молоді подружжя, а також помагаємо в нещастях чи у випадку смерти. У виїмкових випадках з Фонду уділяємо безпроцентові позички до суми 5 тисяч долярів. Вищезгадані жести в сторону членів не є односторонні, - пояснював інж. М. Болюх, — новонароджена дитина дістає подарунок на книжечці і може вибрати їх щойно по закінченні 18-го року життя; молоді подружжя мусять стати членами Фонду, якщо ними не були. В усьому завершена далекойдуча інтенція і думка. Ще один приклад: коли молодечі організації (ПЛАСТ і СУМ) забажали дотацій на приміщення для них, ми погодились: 'Так, ми допоможемо, але тоді, коли будуватиметься спільна будівля, де буде місце для всієї української молоді, для одних, других і інших організацій.' Загал членства апробує таку настанову, чого доказом посилений розвиток кооперації.

Наполегливою працею осягнуто було рекордовий зріст в актавах і ми могли коштом двох мільйонів долярів розпочати будову Кооперативного Центру. Це була наша пекуча потреба, бо дотеперішні приміщення вже ніяк не відповідали вимогам. (Державний 'реґістратор' довго і докладно бадав наші засоби і нашу господарку, але у висліді був бажаний дозвіл на будову, чого не добилася жодна інша етнічна група в Австралії)."

Головні стимулятори гарних вислідів праці в останніх чотирьох роках? Відповідь: „Віддаленість, ізольованість, нечисленність - нас всього 30 тисяч! Ті три фактори наявно потверджують нам нашу дійсність, - через віддаленість ми здані виключно на власні сили; наша потуга в ідейних і громадських вартостях; нам потрібне взаємне довір'я, спільна праця; нашою центральною установою є ціла українська громада; нашим спонзором — наш Владика Прашко".

„Колосальний потенціял є в нас самих і ми не сміємо його змарнувати. Так. У нас теж проблеми. Ми багато дечого 'розбазарили', але ми це побачили і стараємось оминати дражливі і конфліктні справи".

Все, що говорив австралійський кооператор Мирослав Болюх, було сприйняте з великою увагою і зацікавленням, а на кінець посипались заслужені оплески. Захоплення присутніх найкраще висловив Р. Мицик, кажучи: — Не ви від нас будете вчитися, але ми від вас; ми почули багато нового, подивляємо вас, своєю працею Ви нам правдиво заімпонували".

Першим з питанням звернувся О. Пошиваник, який особливо цікавився Харитативним фондом , і друге - які люди працюють, вік, кваліфікація?

— Працюють і молоді. Практикуємо „урядування" під Церквами, 2-3 години після Богослуження. Це є агенції на проценті: збирають гроші, різні оплати; решта доповнюється на другий день в бюрі; висилається або клієнти відбирають особисто. В тих агенціях доробляють собі молодь, студенти. Все таки в наших рядах маємо замало молодих активних людей — це мабуть усім нам спільна болячка.

Цікаві завваження висловив інж. Р. Бігун, який знайшов багато спільного між громадсько-кооперативним життям Австралії і Арґентини, де раніше він з родиною проживав: мала громада, віддаленість діяли і там немов об'єднуючо.

Інж. Д. Григорчук, голова ЦУКА, запитав про дві справи: Яке відношення української кооперації до загального австралійського кооперативного руху; 2) Чи забезпеченева аґенція працює як окрема одиниця, чи як представник однієї з забезпеченевих компаній. Відповідь: Між коопераціями панує гармонійна співпраця; аґенція репрезентує одну з найбільших компаній.

Після подяки і формального закінчення ще велися пожвавлені розмови; були ще питання і висновки.

Засідання і таке нещоденне зіставлення праці на двох різних і далеких один від одного континентах залишили надзвичайно позитивне і будуюче враження.

Ірена Камінська

Загальні збори Товариства Українська Учительська Громада в Чикоґо

Річні Загальні збори Товариства „Українська Учительська Громада" в Чикаґо відбулися 5-го березня ц. р. в присутності 25-ох членів. Треба підкреслити, що в останньому часі вписалося до Товариства багато нових молодих віком учителів, і вони виявляють бажання продовжувати працю своїх попередників.

Збори вислухали звіти уступаючої Управи, яка в останній каденції, не зважаючи на труднощі, виконала велику працю: зорганізувала величавий ювілей 30-ліття існування Товариства з участю батьків, молоді і громадянства; педагогічну конференцію для учителів шкіл українознавства, на якій виголосили доповіді проф. С. Самбірський, Р. Мороз і Д. Грушецький, а також товариський вечір для вшанування 90-ліття сеньйора українських учителів проф. К. Тучапського.

Збори висловили подяку і признання довголітній голові Товариства Юлії Назаревич, яка була його душею і мотором, і заслуги якої відзначила громада грамотою -признанням на святі 23-го січня ц.р.

До нової Управи, яку очолила Віра Зельвак, увійшло багато молодших учителів. Управа бажає пожвавити діяльність Товариства. Передусім конечно притягнути до Товариства всіх учителів українського походження, яких у Чикаґо багато. А можуть до нього належити учителі публічних шкіл, українських щоденних і суботніх шкіл українознавства, як також учителі-пенсіонери.

Збори висловили побажання, щоб нова Управа зорганізувала допомогу для українського шкільництва в Польщі, яке працює в невідрадних умовинах; побільшила і пожвавила педагогічну бібліотеку для учителів; частіше зорганізовувала педагогічні семінари й конференції для учительства Чикаґо й округ, а також щоб не забула про різні учительські товариські імпрези.

Традиція Учительської Громади виводиться з рідних земель, де вона постала в 1908 році і довгі роки вела успішну боротьбу проти полонізації українського шкільництва. Товариство знову відновилось по закінченні Другої світової війни, коли на терен ЗСА і Канади прибули учителі з України. Вони найкраще зрозуміли небезпеку відчуження молодого покоління від українства і в різних містах закладали філії „Учительської Громади".

В 50-их роках аж до створення Шкільної Ради вони давали почин до творення українознавчих курсів і шкіл, укладали шкільні програми, видавали шкільні підручники та посібники. Вони були в різних містах опікунами шкіл. У Чикаґо „Учительська Громада" була 29 років опікуном-спонзором найбільшої школи українознавства в діяспорі. Вона складала великі пожертви на Енциклопедію Українознавства, на Український Вільний Університет і Катедру Українознавства в Гарварді.

Та, на жаль, сьогодні учительські громади діють лише в далеких містах ЗСА. Під сучасну пору існують різні українські професійні товариства, які, крім своїх професійних зацікавлень, стараються допомагати своїй рідній громаді відповідно до своїх кваліфікацій. Але в мозаїці цих товариств бракує центрального товариства учителів українського походження початкового і середнього шкільництва, яке мають наші етнічні сусіди. А шкода з такого стану велика, бо треба комусь репрезентувати і обороняти інтереси українських учителів. Потрібно виступати в обороні українських учителів - совєтських політв'язнів проти русифікації українського шкільництва і мови в Україні; всіляко допомагати українському шкільництву в діяспорі і незаможній молоді. Треба допомагати шкільним радам в їх нелегкій праці, оцінювати шкільні програми і підручники, обмінюватись педагогічним досвідом, пізнавати нові течії і методи в педагогічному світі та втримувати зв'язок з учителями інших етнічних груп. Тож докажім, що немає т.зв. „прірви поколінь", коли йде про велику ідею — зберегти молоде покоління при українстві, щоб забезпечити українське життя на майбутнє.

М.Г.

7-ий Літературний Конкурс

Правління Українського Літературного Фонду ім. І. Франка в Чикаґо на „Вечорі української літератури" у Філядельфії 4-го грудня 1982 року під час роздачі літературних нагород письменникам, проголосило сьомий Літературний Конкурс на найкращі літературні твори, що вийшли і ще вийдуть друком в 1982-1984 роках включно. Останній реченець надсилання творів — останні дні січня 1985 року. Особовий склад жюрі і реченець роздачі нагород буде проголошений згодом.

Призначені нагороди за прозові твори: перша нагорода 1,750 дол.; друга нагорода 1,250 дол.; третя нагорода 750 дол.;

За поетичні твори перша нагорода; 1,750 — 1,250 дол.; третя — 750 дол.

За драматичні твори — одна нагорода 1,750 дол.

Для дітей і молоді: перша нагорода 1,000 дол.; друга нагорода 750 дол.; третя нагорода 500 дол.

За музичний твір в пам'ять С. Людкевича одна нагорода — 1.500 дол. За працю в чужій мові з українською тематикою одна нагорода 1.500 дол. За працю з історії України одна нагорода — 1.500 дол. За переклади з чужої мови на українську і навпаки одна нагорода — 1,500. Для письменників в Україні — проза і поезія — по 2,000 дол.

У конкурсах УЛФ беруть участь письменники з усіх країн поселення у вільному світі. Автори при зголошенні до участи в конкурсі присилати мають по 8 примірників своїх творів для жюрі. Про якінебудь зміни подамо в наступних комунікатах, тому просимо слідкувати за нашими повідомленнями на сторінках нашої преси. Все листування просимо висилати звичайною поштою на адресу секретаря: Roma Turianska, 2431 W. Rice St., Chicago, Il. 60622, USA.

Правління УЛФонду ім. Франка в Чикаґо

Чи могла б...

(Продовження зі стор. 2)

більшити кошти на зброєння, розбудовуючи головно конвенціональні мілітарні сили. Доки СССР має нуклеарну зброю — існувало б теж питання власних европейських нуклеарних збройних сил. Зачаток тих сил існує в нуклеарному арсеналі Великобританії і Франції. Тих сил не треба б аж надто багато для відстрашення совєтів. Досить було б мати тільки ракети, щоб ними знищити раз у відплату індустріяльні центри і міста Совєтського Союзу, замість того, як то нині мається в ЗСА і СССР, які мають потенціял знищити об'єкти кількакратно. Врешті можна з великою дозою певности сказати, що коли б Европа мала достаточно сильні конвенціональні збройні сили, Кремль ніколи не наважився би заатакувати, бо має настільки глузду, щоб нуклеарними бомбами не змести з лиця землі те, що хоче здобути. Ціла заковика в тому, що Европа звикла втішатись обороною коштом Америки — що дешево і вигідно. Трудність розбудови власного оборонного потенціялу не тільки у грошах, як ще більше у психологічній настанові — психіці підопічного, якого долею журиться „дядько". В тому джерело нарікань і взаємних оскаржень на терені НАТО: Америка не рахується з інтенціями і настроями, а врешті й інтересами Европи, поводиться ноншалянтно супроти урядів Европи, не радиться з ними, на що ЗСА відповідає — а хто платить? Хто відповідає за вашу долю?

Німеччина в центрі уваги.

Говориш про „Европу", а думаєш про Німеччину. Не тільки тому, що всяка воєнна акція мусить започаткуватись там, але головно тому, що як-не-як Німеччина кількістю населення, економічним потенціялом та духовістю вибивається як стрижень Европи. Франція може собі жити споминами слави, але якщо йдеться про мілітарні вальори, то Німеччина таки перша. В Брюсселі накладено на неї в 1954 році обмеження щодо озброєнь. Нині, коби тільки Німеччина хотіла видавати більше на зброю... Правда — Німеччина мусить рахуватися теж з тим, яка була б реакція Кремля на випадок збільшення її мілітарного потенціялу. Німці мусять бути теж дуже уважливими з уваги на кошмарне питання Берліну. Бо хто піде на війну, коли б совєти захотіли його „воз'єднати" зі Східньою Німеччиною? У німців теж дуже сильне бажання злитись із Східньою Німеччиною, й у них усе надія, що можуть прийти умови, де то може здійснитись... Яку ціну готові б вони заплатити за „воз'єднання"? — це питання живе.

Зфедерована Европа — єдина запорука

Нині говоримо про Схід-Захід. Під „Заходом" розуміємо потенціял Америки й Европи. Дехто вважає, що ці сили рівні. Але коли б Европа відв'язалась від фартушка Америки і зорганізувала свої сили, це була б сила якщо не могутніша, то хоч рівна совєтській. Тоді Москва мала б проти себе дві сили: було б це відношення 2:1 в користь Заходу, не враховуючи потенціялу Китаю, який, розумною політикою ЗСА, можна втримати як третю протисовєтську силу. Деколи думаєш, що Америка зробила Европі велику кривду, запевнивши її безпеку „нуклеарною парасолею". Це розклало Европу морально, особливо її почуття відповідальности за її безпеку, розлінивило її; а коли Европа не очуняється і не візьме на себе відповідальности за свою свободу, не дозброїться мілітарно, а головно духово, то її майбутнє — не рожеве.

Відповідаючи на поставлене питання: Европа може встоятись проти Москви без американської опіки і підпори, тільки їй треба очунятись і хотіти. Я не полягав би надто на дальшій „опіці" і протекції ЗСА, обсервуючи, що твориться у ЗСА. Врешті годі рахувати на інших, коли в тебе досить власних сил. В Европі є свої сили! Ідея французького міністра Шумана про зфедералізовану Европу як єдине заборало проти наступу Кремля — не застаріла! Як корисно було б для Европи і світу відновити ідею Европейської Оборонної Спільноти з 1952 року!

ПОНАД 30 АФГАНСЬКИХ втікачів, яких іміграційні чинники держали в ізоляції в Ню Йорку, закінчили голодівку метою якої було добитися дозволу на звільнення і отримання права на побут в ЗСА. Афганці з цілої Америки писали листи до голодуючих, закликаючи їх припинити голодівку, бо, мовляв, така практика боротьби є проти всіх засад мусулманських народів, — заявив у своєму зверненні Габібуллаг Маяр, лідер афганської спільноти в ЗСА.

Інакший...

Закінчення зі ст. 2-ої)

але і було „м'яких доволі", набутих „штоперами" торгуючи так, що голим-босим не приїхав він до Бостону, де сам Галан погостив його скачем. Та радість його не тривала довго, бо...„потім з ним зробили ґранду, післали аж до Мериланду...до фармера.

„Там Гриць наш впав/ /Як сливка в компот, Косив, орав, стогнав і прів —/ Крім цього направляв ще помпу,/доїв козу і п'ять корів!/" А фармериха, суча дочка, / Весь день кокоче, ніби квочка. / Ґрінорство Грицю витика,/ Що то мовляв, усі діпісти / Уміють тільки попоїсти — А до роботи — кат їх ма! Одна в цьому була потіха, що фармер „все пускав собі повз вухо" і „штаму з Грицем він тримав „та не раз і попив собі з Грицем сивухи, що її „кружляв у своєму саді".

„А мав той фармер фармерівну /Не варта була і рубля /Вона — де б Гриць її не стрінув, /Все закидала журавля.../

І тут саме починається розвивати як на фільмовій стрічці ціла драма.

„І раз, як Гриць вернув з файранту /Найшов у ліжку віски пайнту /І, зо дав фунти ковбаси: /Цей презент так розчулив Гриця, /Що він розм'як, як рукавиця — /Хоч розум радив: віднеси!/

Не підозріваючи, що в горівці „айві пойзен" очевидно випив і заснув..„Коли наш Гриць розплющив очі, /Було вже довго по півночі — /І де-не-де півень вже співав... /А Гриць лежав насередині, /В вузенькій, чорній домовині /І вервицю в руках тримав. /Хоч Гриць не вірив в жадні чуда, /Волосся в нього стало дуба /Й стрижнем пробігли муравлі. /Він з труни вискочив, як з проци, /Пігнав куди вели лиш очі: /Крізь порчі ярди і гаї.../

У жанрі гумору й сатири Л. Яцкевич має не абиякі осяги. Він уміє оперувати парадоксами і контрастами та прямо заскакує вільною варіяцією на позичену тему. В нього багатющі структурні засоби, а над усе чутливість естетичного смаку.

На маргінесі написаного: Лев Яцкевич дебютує дев'ятнадцятрічним юнаком віршем „Осінь" („тижневик „Неділя", 1926), чергові вірші в журналах „Дажбог" і „Назустріч". Друкує свою фантастичну повість „Подорож на Зевес" у підвалах згаданого часопису „Неділі"(1929-33 рр.). Пише тексти для студентського Театру Малих Форм „Золотий усміх" (1931). Сатиричні вірші містить у журналі „Комар" під ред. Ека (1931-34). Пише для дітей і видає казку „Паровий верблюд" з ілюстраціями Ека (1947). Видає свою збірку віршів „Чавун" (1948). На початку шістдесятих років появляються його дві казки з ілюстраціями Романа Василишина — „Мак і волошки" та „Князь роси".

До вибуху Другої світової війни десять літ підряд у „Неділі" містить крім віршів, новель, гуморесок ще й популярно-наукові статті. Такі ж статті містить у місячнику „Життя і знання". Бічними дорогами довідуємося, що плянує видати нову, об'ємисту книгу, на яку ми чекаємо. Щасти йому Боже!

• • •

Авторський вечір відкрив інж. Роман Циган, голова місцевого Відділу ТУІ. Слово про поетичну творчість інж. Л. Яцкевича виголосив проф. д-р Олекса Біланюк. Це був зразок, як слід виголошувати супровідне слово на такому вечорі. Про таке слово німець сказав би „майстерштік".

Читання віршів переплітали пісеньки в знаменитій інтерпретації та високомистецькій подачі Лізи Чепіль. Вона виконала: ‚Осінній лист" і „Було колись" — слова Л. Яцкевича, музика Кос-Анатольського та „Над Прутом", музика Косми, і „Конвалії", музика Раскіна; обидві пісеньки до слів Лева Яцкевича. До її виступу спричинився блискучий акомпаньямент Роксоляни Гарасимович.

На сам кінець автор прочитав два вірші. Не тільки ці два вірші, але й усі інші мали рясні оплески. Многоліттєвім ювілятові закінчено вечір, який довго триватиме в пам'яті тих, що на ньому були.

Тройська Округа...

(Продовження зі стор. 1)

енциклопедію українознавства 310,000 дол., на видання книжки про голод 30,000 дол.; УНС дав гіпотечні позички по знижених відсотках для церков на 4,072,000 дол.; на стипендії для студентів 45,000 дол.; УНС дав гіпотечні позички по знижених відсотках для церков на 4,072,000 дол., члени УНС користають із 10-відсоткової знижки на Союзівці, де відбуваються численні курси для молоді з великою знижкою, різні табори — спортові, танцювальні, дитячі. На Союзівці працюють українські студентки і студенти, що там пізнаються й женяться.

В.Оріховський з'ясував загальний стан УНС. Найбільший Відділ УНС в Окрузі це 88-ий у Кергонксоні, що має 423 члени, придбав нових 27 членів. Відділ у Трою втратив 47 членів, Амстердам — 3, Коговз — 7, Вотервліт — 4 члени. Треба здобувати нових членів серед молоді. Вони радо обезпечуються на 5,000 і 10,000 дол., але треба вміти до них підійти. В Елмайрі 29 спортовців цілий спортовий клюб, вписалися до УНС, бо УНС закупив цілий спортовий виряд для клюбу. Треба забезпечуватися від випадків, це забезпечення є дешеве. Вкінці погратулював нововибраній Управі.

В дискусії промовляли: інж. Р.Ракочий, І.Дурбак, В.Квас, А.Урбан, В.Варшона, Є.Наболотний, О.Білинський, П.Шевчук, С.Гарбач. Поставлено низку запитів, порушено актуальні теми; їм відповідали В.Квас і В. Оріховський. У внесеннях більшістю голосів переіменовано Тройську Округу на Олбанську, за прикладом інших окружних комітетів. У висліді дискусії прийнято одноголосно такі побажання до Головного Уряду УНС: на річні та організаційні збори округ УНС запрошувати не тільки управи, але все членство УНС, зокрема молодь, щоб втягати її у працю УНС; в календарях УНС містити некрологи і знімки визначних союзівців; у пресі УНС містити інформації про всі організації, включно з УККА; звіти з конвенцій і засідань Головного Уряду УНС містити в короткому часі після тих подій, скорочувати їх, щоб заощадити місце на інші події з громадського життя; перед і після важливих подій з життя УНС і інших централь, особливо СКВУ, містити інтерв'ю з провідними людьми; організувати автобусові прогулянки на імпрези на Союзівці, притягати до них молодь. На тому М.Савків закінчив Збори, запрошуючи на перекуску, що її приготовили членки УНС: Т. Шевчук, І.Урбан і М.Савків. Присутніх було 22 члени.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН відклала обговорення скарги Нікарагуа про американську допомогу повстанцям проти сандіністського комуністичного режиму до того часу, поки міністри закордонних справ чотирьох латиноамериканських країн, які виступають як посередники, не зустрінуться і не обговорять цього питання і подадуть свої рекомендації.

У ЧЕРГОВОМУ ПОЛЕТІ міжпростірного корабля „Чалленджер" одним з астронавтів буде жінка крім чотирьох чоловіків. Запуск згаданого корабля передбачений на 18-го червня ц.р., якщо погода відповідатиме вимогам керівництва полету. Астронавтом-жінкою у цьому черговому полеті „Чалленджера" буде 31-річна Саллі Ридж, яка пройшла відповідний вишкіл і є готова сповняти всякі завдання, що їх досі сповняли тільки чоловіки. Ген. Джеймс Ейбрамсон заявив кореспондентам, що участь жінок-астронавток у подібних місіях докаже, що міжпростірні полети не є виключною доменою чоловіків.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ВІСТІ СК СУМ-А „КРИЛАТІ" ЙОНКЕРС, НЮ ЙОРК

Відбиванковий турнір

Дня 19-го березня ц.р. СК СУМ-А „Крилаті" влаштував відбиванковий турнір, який підготовили і перевели дружинники осередку під проводом стягового Я.Палилика.

Турнір відбувся у великій залі середньої школи Лінколн, де на трьох відбиванкових кортах змагалися 24 дружини, поділені на чотири вікові групи, системою кожний з кожним по два сети. На протязі десяти годин розіграно 82 змагання.

У групі чоловіків виступали: Пласт „Чорноморці", СУМ Рочестер, СУМ Бінгемптон, Пласт Пассейк, Семінарія св. Василя Стемфорд, СУМ Гартфорд, СУМ Ню Йорк ‚А", СУМ Ню Йорк „Б", „Сіркл Ін" Ірвінгтон, СУМ Йонкерс.

У жіночій групі: СУМ Гартфорд, СУМ Пассейк, Пласт Пассейк, Пласт Ню Йорк, СУМ Йонкерс. В групі юнаків: СУМ Гартфорд, СУМ Асторія, Пласт Пассейк, СУМ Ню Йорк, СУМ Йонкерс. В групі юначок: СУМ Пассейк, СУМ Ню Йорк „А", СУМ Ню Йорк „Б", СУМ Йонкерс.

У висліді змагань перші три місця у кожній групі здобули: чоловіки: „Сіркл Ін"— Ірвінгтон; Пласт „Чорноморці", СУМ Ню Йорк. Жінки: Пласт Пассейк; - Пласт Ню Йорк; СУМ Йонкерс. Юнаки: СУМ Йонкерс, СУМ Ню Йорк; СУМ Асторія. Юначки: СУМ Йонкерс; СУМ Ню Йорк „А", СУМ Ню Йорк „Б".

Найкращими змагунами в пооодиноких групах вийшли: Л. Гайдучок („Сиркл Ін" Ірвінгтон), Л.Котляр (Пласт, Пассейк); жінки: А.Бурчак (СУМ Йонкерс, юнаки) і О.Уздейчук (СУМ Йонкерс, юначки).

Після закінчення турніру в Домі СУМ відбулося прийняття для учасників і гостей, між якими були: комишенер „Парк і Рекрієшин" міста Йонкерс—С. ДіСантіс, та довголітній „Атлетік директор" в цьому відділі М.Маар. Завдяки цим урядовцям українська спортова громада вже довший час користується найкращими спортовими площами Йонкерсу, як також вже третій рік зчерги дістає залю на звітовий відбиванковий турнір. Згаданих гостей представив М. Футала, а голова осередку М. Бурчак і голова С.К. „Крилаті" Д.Івасютин вручили цим урядовцям нагороди вдячности і признання. Після цього стяговий Я.Палипик в асисті вищезгаданих гостей і голів вручив першунам турніру здобуті чаші.

Після прийняття біля тристні молоді і старших забавлялися при звуках двох оркестр: „Іскра" і „Ватра".

Рогко

Жіноча дружина УСВТ „Ч. Січ"—участник турніру у Воррені

Дня 16-го квітня ц.р. жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому турнірі Відбиванкової Асоціяції ЗСА, який відбувся в Воррені, Ню Джерзі.

В грах своєї групи українки перемогли „Біг Епл" Ню Йорк „Б" 2:0, ремісували з „Сентрал Парк" Ню Йорк 1:1, і клюбом Воррен та зазнали поразки з „Біг Епл" Ню Йорк „А" 0:2. По закінченні ігор в підгрупах відбулися півфінальні змагання, а пізніше фінальні за першенство турніру. Згідно з вислідами, „Ч.Січ" зустріла у півфіналі знову „Біг Епл" Ню Йорк „А", з яким програла зустріч 0:2 і цим самим зайняла четверте місце. Суперниці наших дівчат перемогли у фіналі клюб Воррен і остаточно здобули чашу першунок турніру.

Склад „Ч.Січі" в цьому турнірі був: С.Моравська, Л. Монтгомері, Л.Тицька, С.Лопатовська, П.Мальоні і П. Котляр.

25-го й 26-го червня ц.р. відбудуться 12-ті українські спортові ігрища в Еленвіллі

Згідно з рішенням Управи УСЦАК-Схід, цьогорічні—12-ті з черги Українські Спортові Ігрища Молоді, відбудуться на протязі двох днів, 25-го і 26-го червня ц.р., на площах і плавацькому басейні оселі СУМ-А в Еленвіллі, Ню Йорк.

У програмі цьогорічних Ігрищ мають відбутися легкоатлетичні змагання юначок і юнаків в двох вікових групах нижче 19-ти років життя, плавацькі змагання, турніри відбиванки і копаного м'яча. В рамках цих Ігрищ відбудуться теж відбиванкові першості УСЦАК-Схід жіночих і чоловічих дружин.

У турнірі копаного м'яча виступатимуть дружини в таких вікових групах: юнаки 19-ть років і нижче, молодші юнаки—14-ть років і нижче, та учні 12-ть років і нижче. Згідно з рішенням Управи Ігрищ, починаючи з цього року вони будуть відкритими і для українських дружин з міст західніх ЗСА та Канади.

Докладні інформації про 12-ті Ігрища подані в обширному „Обіжникові" УСЦАК—Схід, який одержать усі спортові осередки і молодечі організації (Центральні Управи), що є членами Делегатури Схід.

Провідники Українських спортових осередків з інших міст західніх ЗСА і Канади можуть звертатися за інформаціями на адресу: U S F -East, 680 Senford Ave, Newark, N.J. 07106.